

Programkriterier for Underveislading for tunge kjøretøy -

Formål

Veitrafikken står for rett under en femtedel av Norges utslipp av klimagasser og over en tredel av utslippene fra ikke-kvotepiktig sektor. Tyngre kjøretøy bidrar til omtrent en tredjedel av utslippene fra veitrafikken. Formålet med støtteprogrammet er å stimulere til økt kjøp og bruk av tyngre elektriske kjøretøy ved å legge til rette for lading underveis på kjøreturen i pauser gitt av kjøre- og hviletidsbestemmelsene. Dette vil bidra til å muliggjøre bruk av elektriske kjøretøy på de lengre transportetappene og i de tilfeller hvor kjøretøyene har en daglig kjørelengde utover forventet rekkevidde. Støtteprogrammet har tatt utgangspunkt i Plan for ladestasjoner for tunge kjøretøy langs riksvei, utgitt av Statens Vegvesen den 26.06.2023.

Støttetilbudet er tidsavgrenset og ble lansert 28.juni 2023 med planlagt varighet i inntil to år, avhengig av markedsutviklingen.

Virkemiddel og støttenivå

Virkemiddel: Investeringsstøtte

Støtteprogrammet er en konkurransebasert ordning for etablering av offentlig tilgjengelig ladeinfrastruktur for tunge kjøretøy. Konkurransen vil gjennomføres med søknadsfrister som offentliggjøres på støtteprogrammets hjemmeside. Lokasjonene som kvalifiserer for hver søknadsfrist, er spesifisert innenfor to kategorier:

1. Forhåndsdefinerte områder
2. Øvrige lokasjoner

Søknadene som kvalifiserer i henhold til kvalifikasjonskriteriene og når høyest opp i rangeringsprosessen vil innvilges støtte.

Støtten under dette programmet har hjemmel i unntaksbestemmelsene i GBER¹, artikkel 36a, investeringsstøtte til offentlig tilgjengelig infrastruktur for lading eller fylling av alternative drivstoff. Se beskrivelser av unntaksbestemmelsene på siden <https://www.enova.no/esa>

Enova kan støtte inntil 80 % av godkjente dokumenterte kostnader, oppad begrenset til 10 MNOK.

¹ Investment aid for publicly accessible recharging or refuelling infrastructure for zero and low emission road vehicles, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0651-20210801>.

Nærmere informasjon om investeringsstøtte som virkemiddel, samt utmåling av støtte gis i søknadsdokumentene *Virkemiddel Investeringsstøtte og Informasjon og generelle krav*.

Kvalifikasjonskriterier

Alle søknader som tilfredsstillter kvalifikasjonskriteriene på søker- og prosjektnivå, vil bli rangert i tråd med rangeringskriteriene.

Søkeren:

- Er en aktør som ønsker å etablere og eie en offentlig tilgjengelig ladestasjon for tunge kjøretøy i Norge. Virksomheten må være registrert i enhetsregisteret i Brønnøysund.
- Balansefører investeringen og dokumentere og rapportere resultater.
- Må ha tilstrekkelig finansiell styrke til å kunne oppfylle kontrakten. I dette ligger at virksomheten må ha tilstrekkelig kapital til sin normale drift og tilstrekkelig finansiering av prosjektet, inkludert driftsfasen. Dette beskrives i søknadsdokumentet *Informasjon og generelle krav*.
- Kan samarbeide med andre aktører, for eksempel om drift, men kun én søker skal stå som hovedansvarlig og støttemottaker.

Prosjektet:

Fremdrift og tidsplan:

- Etablerer en ladestasjon som er ferdig utbygd og i drift innen 18 måneder etter vedtak fra Enova. For å sannsynliggjøre at etablering kan skje innen 18 måneder må nettilgang og areal være kartlagt i forkant av søknadstidspunkt. Dokumentasjon på dette skal legges med som egne vedlegg til prosjektbeskrivelsen, se mal for prosjektbeskrivelse.

Lokasjon og krav til areal:

- Gjelder etablering på en kvalifisert lokasjon. Søknadsdokumentet *Oversikt over kvalifiserende lokasjoner* beskriver hvilke lokasjoner som kvalifiserer for inneværende søknadsfrist.
 - 1. Forhåndsdefinerte områder**

Kvalifiserende områder og strekninger definert av Enova, basert på Plan for ladestasjoner for tunge kjøretøy langs riksvei, utgitt av Statens vegvesen.
 - 2. Øvrige lokasjoner**

Kategorien skal understøtte prosjekter som ikke tilfredsstillter krav til lokasjon for kategori 1. Kriteriene for kategorien er gitt i søknadsdokumentet *Oversikt over kvalifiserende områder*.
- Kan maksimalt være 2 km fra riksvei, beregnet fra avkjøring i begge retninger fra riksveinettet iht. dit.vegvesen.no. Avkjøring og påkjøring skal være iht. Vegnormalene. Det skal legges ved dokumentasjon av at dialog vedrørende av- og påkjøring fra hovedvei, samt forhold til byggegrenser er initiert, se mal for prosjektbeskrivelse.
- Trygg trafikkavvikling skal ivaretas inne på ladestasjonens område, samt for kjøring til ladestasjonen fra riksveinettet. Arealet skal ha vognvogt som dimensjonerende kjøretøy, men det bør legges til rette for modulvogt. Inne på området skal det ikke forekomme rygging, og arealet skal være adskilt fra personbiltrafikk. Det skal være plass til fysisk ladekø for ett kjøretøy i tillegg til de fire ladepunktene som er minimumskriteriet. Skisse skal legges med prosjektbeskrivelsen som eget vedlegg som dokumenterer at alle krav vil bli overholdt.

Tekniske krav:

- Totalt samlet minimumseffekt på 2 000 kW som kan leveres i minst én time sammenhengende, hvorav minimum 1 400 kW er etablert nettkapasitet. Differansen på 600 kW kan dekkes av andre løsninger, eksempelvis batteri.
- Minst fire ladepunkt som kan levere minimum 350 kW kontinuerlig per ladepunkt samtidig.
- Ved ferdigstilling skal ladestasjonen være registrert i NOBIL og skal dele sanntidsdata med NOBIL.
- Ladestasjonen skal kunne inngå i en eventuell fremtidig ikke-diskriminerende booking-løsning, og kunne levere data som en slik løsning vil kreve.

Drift av ladestasjonen:

- Ladestasjonen skal være døgnåpen.
- Ladepunktene skal kun brukes av tunge kjøretøy over 3,5 tonn registrert i kjøretøysregisteret
- Ladestasjonen skal være offentlig tilgjengelig og gi ikke-diskriminerende tilgang til brukere, inkludert i forhold til tariffer, autentiserings- og betalingsmåter og andre vilkår og betingelser for bruk.
- Det skal være tilrettelagt for brukerbetaling. Herunder, mulighet til å betale uten å måtte etablere avtaleforhold med operatør og betale for drop-in-lading med allment tilgjengelige betalingsmidler, inkludert kort. Løsningene skal være tilgjengelige også for utenlandske kort eller telefonabonnenter.
- Ladestasjonene, samt fysiske og digitale flater må tilfredsstillende gjeldende krav til universell utforming.
- Det skal være tilgang til toalettfasiliteter for sjåfører innen 250 meter avstand.

Det gjøres oppmerksom på at elektriske anlegg skal bygges og driftes i henhold til norske lover og forskrifter. Dette inkluderer, men er ikke nødvendigvis begrenset til, Forskrift om elektrisk utstyr (FEU), Forskrift om elektriske lavspenningsanlegg (FEL), Forskrift om elektriske forsyningsanlegg (FEF) og Forskrift om elektroforetak og kvalifikasjonskrav for arbeid knyttet til elektriske anlegg og elektrisk utstyr (FEK). Aktuelle elektrotekniske standarder for installasjon omfatter, men er ikke nødvendigvis begrenset til, NEK 400 Elektriske lavspenningsinstallasjoner, NEK 700 serien for Informasjonsteknologi, og NEK 399 Tilknytningspunkt for elanlegg og ekomnett.

Enhver utbygger har ansvar for å sette seg inn i gjeldende regelverk, eksempelvis lover, forskrifter, standarder og lokale forhold.

Rangeringskriterier

For hver søknadsfrist er det fire steg som inngår i rangeringen og bestemmer utfallet av hvilke søknader som innvilges støtte.

Steg 1 – rangeringsbrøk: Alle søknader innsendt innen utløp av søknadsfristen som tilfredsstillende kvalifikasjonskriteriene på søker- og prosjektnivå, vil bli rangert etter:

- kr/kW: Omsøkt støttebeløp i NOK per total tilgjengelig ladeeffekt prosjektet realiserer i kW.

Heretter blir kr/kW omtalt som rangeringsbrøk. Det er omsøkt støttebeløp som inngår i rangeringsbrøken og ikke totale prosjektkostnader. Søker bør derfor søke om det minste beløpet som må til for å realisere prosjektet, og dermed oppnå en lavest mulig rangeringsbrøk. Lavere rangeringsbrøk er bedre.

Steg 2 – reduksjon av rangeringsbrøk: Prosjekter som oppfyller spesifikke kriterier som gir ladestasjonen en overordnet bedre kvalitet enn minstekravet, vil bli premiert med en reduksjon i rangeringsbrøken, og

dermed hevde seg bedre i konkurransen. I søknadsbehandlingen gjøres det i dette steget en helhetlig vurdering av prosjektet, hvor rangeringsbrøken til hver søknad kan reduseres med inntil 10 %. Søker bes i prosjektbeskrivelsen å utdype hvilke kvaliteter ladestasjonen har for å få uttelling på dette punktet. Søknadene gis en karakter på 0 - 3. Karakter 0, 1, 2 og 3 belønnes med henholdsvis 0 %, 5 %, 7,5 % og 10 % reduksjon av rangeringsbrøken.

Følgende vil vurderes for å sette karakter:

- Etablering av flere enn seks ladepunkt, som hver har minimumseffekt på 300 kW
- Fremtidssikret for høyere effekt, eks. tilrettelagt for ladepunkt på 800 kW med kabelfremføring, tilgjengelig nettkapasitet etc.
- Samlokalisert med servicetilbud, eksempelvis kjøp av mat og drikke, hvile- eller oppholdsrom, dusj og vaskemuligheter mm.
- Tilrettelagt areal for fremtidig utvidelse med flere ladepunkt
- Tilrettelagt for lading under døgnhvile med mulighet for effektdeling og ekstra oppstillingsplasser

Rangeringslista oppdateres med eventuelt reduserte rangeringsbrøker.

Steg 3 – vurdering av avstandskrav: Deretter gjøres en vurdering av hvor nære søknadene er hverandre geografisk innad for hvert av områdene i kategori 1 og innad i kategori 2.

Dersom det er andre søknader innen 80 km kjøreavstand fra den best rangerte søknaden for ett område, vil disse avslås og utelates fra rangeringslista. Avstandskravet på 80 km kjøreavstand måles langs riksveien i området, uten avkjøring til/fra ladestasjonen på inntil 2km. Avstandskravet vil også ta høyde for ladestasjoner for tunge kjøretøy som allerede er planlagt² eller gitt tilsagn ved tidligere søknadsfrister. Deretter vil neste søknad på rangeringslista som ikke er blitt utelatt vurderes opp mot gjestående søknader på rangeringslista og samme avstandskrav. Eventuelle andre søknader innen 80 km fra denne vil dermed avslås og utelates fra rangeringslista. Samme prosess gjentas for alle søknader på rangeringslista for hvert område i kategori 1 og i kategori 2.

Dersom søknader gjelder lokasjoner som ligger nærmere enn 2 km kjøreavstand fra områder som er dekket av søknader til samme søknadsfrist, vil rangeringsbrøkene for disse lokasjonen vurderes opp mot hverandre.

Det kan på et senere tidspunkt i støtteprogrammet eller i et senere støtteprogram åpnes for å kvalifisere områder som muliggjør å støtte etablering av ladestasjoner som avviker fra avstandskravet på 80 km. Unntakene kan bli gitt i Oslo kommune, Trondheim kommune, Bergen kommune, Kristiansand kommune og Stavanger kommune og gjelde opp til 40km kjøreavstand fra kommunegrensene.

Steg 4 -samlet rangering: Til sist sammenliknes rangeringsbrøkene for alle gjestående søknader for kategori 1, på tvers av områder. Rangeringsbrøkene for kategori 2 vurderes opp mot hverandre.

Kostnadseffektivitet i prosjektene og Enovas budsjett for programmet vil ligge til grunn for antall søknader som vil innvilges støtte til hver søknadsfrist. Den eller de best rangerte søknadene vil nå opp i konkurransen i hver kategori. Den eller de søknadene med dårligst rangeringsbrøk vil ikke nå opp i konkurransen.

Enova vil prioritere å støtte søknader i kategori 1 for å bidra til å realisere de mest trafikkerte transportetappene i riksveinettet. Derfor vil det settes en øvre grense på hvor mange søknader fra

² Se søknadsdokumentet Oversikt over kvalifiserende lokasjoner

kategori 2 som vil innvilges støtte for hver søknadsfrist. En øvre grense fastsettes i søknadsdokumentet *Oversikt over kvalifiserende lokasjoner*.

Prosjektkostnader

Følgende prosjektkostnader relatert til etablering av ladestasjon for tunge kjøretøy kan inngå i søknaden:

- Fundament
- Kjøp og montering av utstyr til ladepunkt
- Kommunikasjons- og betalingsløsninger
- Anleggsbidrag
- Kabelfremføring og oppgradering eller etablering av nødvendig transformator
- Skilting og oppmerking, samt nødvendig beskyttelse mot påkjørsel, belysning, vann og vind

Investeringskostnader som allerede er påløpt eller på andre måter forpliktet kan ikke inkluderes i omsøkt støtte.

Prosess og betingelser

Tidsplan og søknadsfrister

Søknadsfrister offentliggjøres på programmets hjemmeside. I søknadsdokumentet *Oversikt over kvalifiserende lokasjoner per runde* finnes en oversikt over hvilke områder som kvalifiserer i kategori 1. Dokumentet oppdateres løpende.

Spørsmål knyttet til programutlysningen sendes til Enova på ladeinfrastruktur@enova.no. Spørsmål og svar, samt eventuelle supplerende opplysninger vil fortløpende offentliggjøres på programmets hjemmeside. Spørsmål må sendes inn senest 14 dager før førstkommende søknadsfrist. Enova vil ikke publisere ytterligere informasjon siste 7 dager frem til søknadsfrist. Selve utlysningsteksten vil ikke bli endret underveis, men eventuelle spesifiseringer eller mindre endring av kriterier vil komme frem gjennom spørsmål og svar, og disse vil derfor være en del av utlysningen. Dersom det er motstrid mellom opplysninger gitt i spørsmål og svar og programkriteriene, vil førstnevnte ha forrang.

Rapportering

Terminrapportering

Søker skal rapportere fremdrift hvert halvår. Søker kan i forbindelse med terminrapportering be om utbetaling av påløpte kostnader. 50 % av tilskuddet holdes tilbake til sluttrapport er innsendt og godkjent av Enova.

Sluttrapportering

Det skal leveres en sluttrapport i henhold til Generelle regler for tilskudd fra Klima- og energifondet. I tillegg skal det kunne dokumenteres at ladeinfrastrukturen er bygget i henhold til gjeldende standarder og alle krav stilt i programkriteriene. Selv om prosjektet får utbetalt støtten i sin helhet ved godkjent sluttrapportering, betyr ikke dette at Enova har vurdert om utbyggingen er i henhold til gjeldende regelverk.

Driftsrapportering

Søker skal på forespørsel rapportere driftsdata til Enova i fem år fra ladestasjonen er satt i drift. Driftsdata inkluderer dokumentasjon på ladepunktene nedetid og ladesesjoner på det formatet Enova definerer.

Andre betingelser

Ladestasjonene som etableres med støtte fra Enova skal driftes i samsvar med programkriteriene i minst fem år etter driftsstart. Forsinket driftsstart kan medføre tilbaketrekking av støtte i henhold til *Generelle regler for støtte fra Klima og Energifondet*. Dersom avvikling skjer før denne tiden, eller at de ikke driftes som forutsatt iht. kravene i programkriteriene, kan Enova kreve hele eller deler av tilskuddet tilbakebetalt. Se <https://www.enova.no/om-enova/drift/generelle-regler-for-tilskudd/>